

van een rood ei en een Noorse pop

A. G. Lameris-Bolt

VAN EEN ROOD EI EN EEN NOORSE POP

A. G. LAMERIS-BOLT

**VAN EEN ROOD EI
EN EEN NOORSE POP**

Met illustraties van Geeske van Tienhoven

TWEEDE DRUK

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH B.V. - NIJKERK

ISBN 90 266 4397 7

't Was koud in het bos. De gure wind blies door de dennebomen. Zo hard, dat de toppen heen en weer zwiepten.

„k Wou dat er maar sneeuw kwam,” zei Kobus. „Zou dat even leuk zijn, zo vlak voor Kerstmis...”

„En of,” riep Guusje, zijn zusje. „Dan konden we fijn met onze slee van de hellingen glijden. Zo lekker roetsj...”

En Anneke, die de kleinste was, zei dat ze dolveel zin had om een sneeuwpop te maken.

Onder het babbelen over sneeuwpret werkten ze ijverig door. Telkens bukten ze zich om denneappels op te rapen.

Na het middageten had moeder gezegd: „Gaan jullie maar meteen met jullie drietjes het bos in. Ik wil graag een grote zak vol denneappels. Dan branden we die vanavond in de kachel, als oma er is.”

Daar hadden ze best zin in. Zo'n vuur van denneappels rook zo heerlijk. Maar 't fijnste was dat oma er zou zijn!

„Wie weet,” zei Anneke hoopvol, „vertelt oma misschien wel weer zo'n mooi verhaal dat echt gebeurd is. Van vroeger, al héél lang geleden...”

Van louter voorpret maakten ze allerlei gekke bokkesprongen. Stoeiend stompten ze elkaar van plezier. Totdat moeder hen lachend de deur uitjoeg.

„Vooruit, jullie wildebrassen. Maak je dulle sprongen maar in het bos!”

Maar daar hadden ze nu helemaal geen tijd voor.

De sterke Kobus droeg de grote zak. Die wilden ze helemaal vol maken.

Guusje en Anneke hadden elk een mandje. Telkens als hun mandjes vol waren, gooiden ze die leeg in de zak van Kobus. De buik van die zak werd hoe langer hoe dikker. En voor

Kobus werd natuurlijk de vracht hoe langer hoe zwaarder. Maar daar gaf hij niet om, hoor! Hoe meer denneappels hij te sjouwen kreeg, hoe liever het hem was. Want dan zou vanavond het kachelvuur ook beter en langer kunnen branden. „'t Moet een fikkie worden dat de vonken eraf spatten,” zei hij.

En daar waren zijn zusjes het mee eens.

Brrr, wat was het toch guur! Hun wangen waren paarsrood van de ijzige wind. Hun vingers waren stijf verkleumd. Maar ze trokken zich er niet te veel van aan. Ze waren gewend veel buiten te zijn.

Zou moeder al klaar zijn met haar werk?

Toen ze hen lachend de deur uitjoeg, zei ze: „Als jullie voor een lekker vuurtje voor vanavond zorgen, zorg ik voor iets geurigs dat lekker smaakt...”

Heel ijverig zochten ze verder. Bukken, denneappels oprapen, in de mandjes en de zak gooien.

Totdat Kobus het welletjes vond. De zak was bijna vol. En langzamerhand zo zwaar, dat hij hem haast niet meer verslepen kon. Maar Guusje en Anneke hielpen hem.

Met z'n drieën ging het best. De zak gleed over het kleed van gladde dennenaalden dat de bosgrond bedekte.

Het begon al wat schemerig te worden. De drie kinderen waren net als paardjes die naar de stal verlangen en hard gaan draven. Ze begonnen ook vlugger en vlugger te lopen met de zak, die achter hen aan sleepte.

Zou oma er al zijn? Iemand uit haar dorp zou haar met zijn auto bij hen brengen.

Ze kwamen in het dennenlaantje waaraan hun huisje stond. Ze zagen de witte muren al door de donkere boomstammen schemeren. Er kringelde rook uit de schoorsteen. Ze probeerden nog harder te lopen. Zo hard als het met die zware zak maar kon.

Toen ze dichterbij kwamen, zagen ze het theelichtje als een vriendelijk sterretje schijnen. Er zat iemand voor het venster. Iemand met witte haren.

„Oma,” riepen ze alle drie tegelijk.

Toen begonnen ze werkelijk te draven. De bonkige zak sleepte holderdebolder achter hen aan. Ze lieten hem bij de achterdeur liggen en renden naar binnen.

Och, die arme oma! Wat kreeg die het te verduren!

„Hou op, ga weg, dollemannen,” riep ze, „er blijft niets van mij over!”

Maar haar ogen waren geen knorogen. Het waren pretogen! En haar rimpelwangen rimpelden nóg meer door haar lachende mond.

De dollemannen lieten zich zo maar niet verjagen. Ze knuffelden haar en gaven haar een klapzoen. Pas toen moeder haar te hulp kwam, kon ze bevrijd worden.

Kobus ging de achtergelaten zak halen. Vol trots liet hij hun oogst zien.

„’t Is geweldig,” zei moeder. „Fijn hoor, zo’n grote zak bijna vol. Jullie hebben hard gewerkt.”

„U vast ook,” zei Kobus. Hij krulde zijn neus en snoof een paar keer. „Ik ruik iets heerlijks. Ik ruik... ik ruik... ik ruik appelbollen!” riep hij.

„Goed geroken en geraden, baasje. Als vader straks thuis is, gaan we op tijd eten. Wie zich een beetje kalm houdt, mag

vanavond na het eten opblijven. Ter ere van oma's bezoek. En dan trakteer ik op appelbollen."

Ze joelden van vreugde. Zodat oma lachend de handen tegen haar oren legde.

Moeder zei dat dit nu niet bepaald zich kalm houden was. Daarom bedaarden ze maar gauw. Stel je voor dat ze niet zouden mogen opblijven...

„Oma," vroeg Anneke, „trakteert u ons dan vanavond weer op zo'n fijn verhaal van vroeger?"

Oma glimlachte.

„Dat is goed, hoor," zei ze. „Ik weet er nog wel eentje dat ik jullie nog niet verteld heb. En het past bij deze dagen. Overmorgen is het al Kerstmis. Als m'n oude ogen me niet bedriegen, zit er sneeuw in de lucht. Dit verhaal gaat over Kerstmis en sneeuw. En ook over een arreslee en nog veel meer."

„Echt gebeurd, oma?"

„Echt gebeurd, Anneke."

„Machtig!" riep Kobus. Dat betekende, dat er voor hem niets fijners bestond. Gelukkig kwam vader lekker vroeg thuis. Want ze konden haast niet wachten tot het zover was. Oma's verhalen vonden ze altijd zo prachtig. Dit zou dus een kerstverhaal worden.

Natuurlijk zorgden de drie rakkers er wel voor zich een beetje koest te houden. Verbeeld je dat ze, zoals op andere dagen, meteen na het eten naar bed zouden moeten!

Zonder pruttelen hielpen ze moeder bij het afruimen.

Guusje en Anneke wasten af zo vlug ze konden. Kobus hielp mee — uit zichzelf warempel! — om de boel op te bergen. Toen schoven ze allemaal om de kachel.

Oma zat in de hoge leunstoel. Kobus op zijn eigengemaakt

krukje, Guusje op een houten stoof en Anneke op een voetbankje, heel dicht bij oma.

Vader stopte z'n pijp en gooide denneappels op het vuur. De oplaaierende vlammen knetterden en verspreidden een heerlijke geur.

Moeder kwam er ook bij zitten met haar breiwerk.

Dat moest een warme wintertrui voor Anneke worden. Van korenblauwe wol.

Buiten floot de winterwind door de kale bomen in het bos rondom het witte huisje. Soms bulderde hij in de schoorsteen. Dan kon je de vlammen hoog zien opdansen door de open kachelklep.

Guusje kneep Kobus even van pure vreugde in zijn arm.

„Hou op, anders moet je naar bed,” bromde hij. Maar hij kneep niet, zoals anders, terug. Hij keek wel uit!

Anneke leunde met haar hoofd tegen oma's knie. Oma legde haar rimpelige hand op Annekes blonde haartjes. Toen begon ze.

„Lang, héél lang geleden — wel bijna tachtig jaar — woonde een klein meisje bij haar vader en moeder. Maar ze was haast altijd alleen met haar moeder. Want haar vader was bijna nooit thuis. Die was kapitein op een schoener.”

„Een schoener, wat is dat, oma?” vroeg Anneke. „Toch geen schoen?”

„Nee,” lachte oma. „Een schoener is een zeilschip. Met twee of drie, soms zelfs met nog meer masten. Op zo'n schoener voer de vader van het kleine meisje van Holland naar Denemarken, Zweden en Noorwegen. Ook wel eens naar Finland, soms naar Polen of Duitsland. En een enkele keer helemaal naar Rusland. Met de schoener vervoerden ze allerlei vracht-

goed naar die landen. Op de terugreis namen ze dan weer andere lading mee. Die brachten ze naar andere verre havens of naar ons eigen land. Zo'n schoener was eigenlijk wat je nu een kustvaarder zou noemen. Maar er was geen motor aan boord. Het schip was helemaal afhankelijk van de wind in de grote zeilen. Een kustvaarder van nu, met een sterke motor, kan natuurlijk veel vlugger varen. Ook als er helemaal geen wind is. Bovendien hebben ze allemaal radio aan boord. Om berichten op te vangen of zelf boodschappen uit te zenden. Komen ze bijvoorbeeld door een storm in nood, dan kunnen ze om hulp van andere schepen of van een reddingboot vragen.

Maar die zeilschepen van lang geleden moesten maar afwachten of er wind was om vooruit te komen. Bij windstilte lagen ze soms dagen en nachten achtereen stil. Weerberichten kregen ze ook niet. Zo'n zeiltocht duurde dan ook veel langer dan nu met een motorschip. En al die tijd dat zo'n zeilschip op zee voer, hoorde niemand iets van de schipper en zijn bootslieden. Ze waren soms maanden van huis. Want er was niet altijd vracht voor Holland. Dan voeren ze van het ene land heen en weer naar het andere.

Dat kleine meisje ... Anne heette ze — zag haar vader dus maar heel weinig. Brieven kwamen er ook haast nooit. In die tijd duurde alles zo lang! Er waren toen nog geen vliegtuigen die, zoals nu, de post vlug konden overbrengen.

Maar als haar vader thuiskwam, was het dan ook een geweldig feest!

Ze woonden in een dorpje, niet zo heel ver van Groningen. Op een dag, toen haar vader in een heel lange tijd niet thuis geweest was, stond hij plotseling, helemaal onverwacht, voor

hun neus, z'n plunjezak over de schouder geslingerd.

Allereerst gaf hij zijn vrouw een zoen. Daarna pakte hij met zijn sterke armen Anne op en gooide haar hoog de lucht in. Ze gilte het uit van de pret, hoewel het tegelijk ook griezelig was.

Toen hij haar stijf tegen zich aandrukte om haar een kusje te geven, sribbelde ze wel wat tegen. Want weet je, die baard van vader prikte zo! Ze was meer gewend aan moeders zacht gezicht...

Moeder ging gauw een kopje koffie zetten. Terwijl vader zich wat opfriste, bleef Anne in zijn buurt. Met één oog op die vreemde man, die toch haar eigen lieve vader was. En met één oog op zijn plunjezak.

„Er zit deze keer niets voor je in, hoor,” plaagde vader. „In Rusland hadden ze alleen maar ijskegels te koop. Nou, die zouden al lang een plasje water geworden zijn tegen de tijd dat ik bij jou terugkwam. Bovendien,” — maar nu gaf hij moeder een stiekem knipoogje — „ze is zeker weer erg ondeugend geweest toen ik weg was, hè?”

„Heel erg,” zei moeder. „Soms was ze zo stout, dat ze 's avonds met blote voeten naar bed moest.”

Anne schaterde het uit. Wat genoot ze van die gezellige drukte in hun anders zo stille huisje. Met ongeduld zat ze te wachten tot de plunjezak opengemaakt werd. Toen dat eindelijk gebeurde, keek ze vol spanning toe wat er zo al te voorschijn kwam. Vaders donkerblauwe schipperstruien, die moeder gebreid had, een paar laarzen en allerlei andere kleren. Of moeder die voor hem wilde verstellen. En dat wilde zij natuurlijk best doen.

Ja, maar zat er nu niets anders in?

Vol spanning keek Anne toe. Eindelijk, diep onder uit de zak, haalde vader een pakje...

„Voor jou, vrouw,” zei hij, „omdat je het zo moeilijk hebt met die rakker van ons als ik weg ben.”

Vlug maakte moeder het pakje open. Er zaten vier houten schalen in, die in elkaar pasten. Ze waren heel mooi beschilderd met goud, rood en zwart.

„Wat prachtig,” riep moeder. „Waar heb je die gekocht?” „In Rusland,” zei vader. „Ze zijn met de hand gesneden en geschilderd.”

Moeder zette ze op een rijtje op het linnenkastje en keek er trots naar. Wat was ze blij met dit bijzondere geschenk! Ze bedankte vader en ging de klerenboel opruimen.

Annes spanning werd nog groter.

Hè, daar keerde vader de plunjezak al binnenste-buiten.

„Alles er al uit, moeder? Dan de zak maar naar de zolder tot de schone boel er weer in kan.”

Anne wist niet wat ze ervan denken moest. Anders bracht vader altijd wat voor haar mee van zijn reizen.

En was zij nu zo stout geweest toen hij op reis was? Ze had moeder toch flink meegeholpen, zoals ze beloofd had toen hij afscheid nam? Ze keek er sneu van.

Tot vader haar lachend aan de haren trok en zei: „Kijk niet zo sip! Breng deze laarzen maar even voor mij in het schuurtje. Er moeten nog wat sokken in zitten. Haal je die er nog eerst even uit?”

De korte arm van Anne verdween helemaal in de lange zee-manslaarzen.

In de eerste laars waar ze indook, vond ze helemaal niets. „Je moet goed in de teen zoeken,” zei vader.

Opnieuw dook ze erin. Niks hoor, de laars was leeg.

„Niet sipper dan sip kijken! Probeer de andere eens,” zei vader. Met weer een geheimzinnig knipoogje naar moeder, die ook vol spanning toekeek. Want ze begreep er ook niets van, evenmin als Anne.

Nog eens duiken. Nu in de andere zwarte laars. Ja, daar stootte haar hand tegen iets aan. Maar de sokken die ze er uit moest halen, voelden helemaal niet zacht aan...

Haar hand kwam te voorschijn. Een klein, rond, hard pakje erin! Er schemerde iets roods door het dunne papiertje dat er omheen zat...

„Wel heb ik ooit!” riep vader, en deed alsof hij verschrikkelijk verbaasd was. „Heb ik dan toch iets meegebracht voor die kleine rakker? En ik was nog wel zó van plan het deze keer niet te doen. Nou, vooruit, maak het dan toch maar open!” Ach, Anne wist ook eigenlijk wel dat vader haar altijd zo graag plaagde. Maar iedere keer vloog ze er toch weer in!

En wat had hij nu weer voor haar meegebracht?

Een houten, glimmend roodgelakt ding in de vorm van een ei.

Anne bekeek het van alle kanten. Het zag er zo mooi uit. En het voelde fijn om het in je twee handen te hebben. Maar wat moest je ermee doen?

Vader nam het uit haar handen en liet haar zien hoe je het kon openmaken.

„Als je de onderste helft goed vasthoudt, kun je de bovenste eraf draaien.” Hij deed het haar voor. De twee rode helften legde hij op de tafel. Er was weer zo'n mooi ei te voorschijn gekomen. Dat was alleen iets kleiner en diepblauw van kleur. Ook dat draaide hij open. En... ja hoor, tot Annes verbazing

zat er weer een ei in. Deze keer een oranje.

Nu mocht ze het zelf proberen. Ze kon maar doorgaan met eieren te toveren. Een groen, een geel... 't Hield maar niet op. Steeds kleiner werden ze, tot ze het allerlaatste voorzichtig openpeuterde. Daarin zat een eitje niet groter dan een erwt en dat kon niet open.

„'t Is een toverei,” riep Anne verrukt. „Uit één ei komen...” Ze telde vlug: „... Zes, zeven, nee, acht eieren! Zo iets moois heb ik nog nooit gezien!”

Ze vloog vader om de hals. Hij kreeg zelfs op beide prik-wangen een zoen!

„U bent een echte plaaggeest, maar ik vind u tòch lief!”

„Ook als ik de volgende keer werkelijk niets voor je meebreng?”

„Natuurlijk! Maar,” zei Anne er ondeugend achteraan, „als u wel wat meebrengt, vind ik u nòg liever!”

Het was heel erg jammer dat vader altijd maar zo'n klein poosje bij hen kon blijven. Het feest van „vader thuis” duurde meestal kort. Dan kwam weer het nare afscheid. Dan was moeder zo stil en keek ze bedroefd. Anne vond het ook helemaal niet fijn, hoor. Maar ze vergat meestal gauw haar verdriet. Ze had haar speelkameraadjes en ze had moeder. Ze verheugde zich maar op de volgende komst van vader. En vaak toverde ze met haar toverei, dat vader voor haar in het verre Rusland gekocht had.

Het gebeurde ook wel eens dat de schipper van de vrachtschuit die door hun dorp voer, moeder een brief gaf. Daar stond in dat de schoener „Jacob” in de Noorderhaven in

Groningen lag. En dat betekende dat Anne met moeder bij vader op het schip mocht komen. En dat was ook altijd een groot feest! Ze kreeg dan vrij van school en mocht haar zondagse jurk aan. Vrolijk stapte ze met moeder op de vrachtschuit die hen naar de stad voer.

Wat was er voor haar veel te zien onderweg! Vooral als alle torens van de stad in zicht kwamen. Dan werd het steeds drukker in het kanaal en op de weg die erlangs liep. Het kleine dorpsmeisje keek haar ogen uit. Wat waren er in de stad toch hoge huizen! Veel mensen woonden daar zeker op de zolder, dacht ze. Want als je in hun lage dorpshuizen de trap opging, kwam je altijd op zolder...

En dan al die pakhuizen langs het water! Wat een drukte! Het leukst van alles op zo'n reis vond ze het om door een brugopening te varen. Wat stonden daar dan veel mensen te wachten. Wel bijna zoveel als alle mensen van hun dorp samen, meende ze.

Eindelijk voeren ze de haven binnen waar de zeeschepen lagen. Moeder tuurde of ze vaders schip ook zag liggen. Ja hoor, daar lag de schoener „Jacob” met z'n drie masten. De zeilen waren nu neergehaald. Wat moest dat een prachtig gezicht zijn dat schip met volle zeilen op de grote zee te zien varen!

Vader vertelde Anne wel eens iets over het leven op zee. Maar als ze dan vroeg: „Hè toe, vader, wanneer mag ik nu eens mee?” zei hij: „Eerst moet je naar school en leren. Later, als je groot bent, dan misschien...”

Maar zo'n dag bij vader op het schip in de haven was ook reuzefijn! Soms bleven ze er een nacht, soms meer nachten, slapen.

De vrachtschuit legde aan vlak achter de schoener.

Eén van de matrozen stond op de uitkijk. Hij riep iets naar beneden. Even later stak de kapitein z'n hoofd al door de kleine roefdeurtjes. Hij zwaaide naar hen en kwam hen daarna over de loopplank tegemoet. Dan was het daar aan de waterkant ook een blij weerzien na lange tijd.

„Voorzichtig Anne,” waarschuwde vader, en leidde haar aan zijn hand over de smalle plank. „Dit is geen pad op de wal.” Eén voor één gingen ze door de roefdeurtjes, het trapje af, naar de kajuit. Het koperbeslag van het trapje glom als goud, evenals de leuning. Het was altijd wel vrij netjes en schoon op het schip. Maar als de vrouw van de kapitein op bezoek kwam, deed iedereen nog eens bijzonder z'n best, zodat alles glom en blonk.

Anne vond het zo knus in de kajuit. Er was een bank met zware leren kussens bekleed. De tafel die ervoor stond, kon je niet verschuiven. Eén van die poten was in de vloer vastgeschroefd.

„Waarom is dat, vader?” vroeg Anne eens.

„Wel, anders gaat onze tafel een dansje maken, als de „Jacob” zelf wat al te vrolijk op de hoge golven danst. Dan glijdt alles eraf en krijgen we nog een andere dans. Dat noemt de kok de „Rinkeldekinke-de-schervendans”. Die moeten we zoveel mogelijk vermijden. Want op volle zee kunnen we niet even een nieuw servies kopen.”

Anne zag het in haar gedachten al gebeuren, zo'n dansende tafel, en ze hoorde het lawaai van neerkletterend aardewerk. Ze zou het best eens mee willen maken...

Thuis sliep Anne in een bedstee. Die noemde ze „de kajuit”. Naar het gezellige kamertje op vaders schip. Maar het bed

waarin ze hier mocht slapen heette „de kooi”. Ze moest er met een smal laddertje opklimmen. Dat maakte het voor haar heel bijzonder.

Zachtjes schommelde de „Jacob” aan de meertouwen op de kleine golfjes van de haven. Als Anne zo’n nachtje in de kooi mocht slapen, verbeelde ze zich dat ze op zee voer. Naar al die verre landen waar vaders van vertelde. En waarvan hij zulke mooie, heel bijzondere dingen mee naar huis bracht.

Het eten aan boord smaakte ook heel anders dan thuis.

De scheepskok deed wel erg z’n best er een „vrouwenkostje” van te maken als zij op bezoek waren. Maar het bleef echte zware mannenkost, hoor!

Eens op een keer... o, als Anne daar later aan terugdacht, rilde ze er nog van. Toen zij weer eens de gasten waren op de „Jacob”, gebeurde er iets heel ergs. Ze was er geweldig van geschrokken.

Dat kwam zo: Anne liep juist op de loopplank. Ze had haar pop in de arm. Moeder liep achter haar.

Toen opeens, ergens dicht bij hen, begon muziek te spelen. Verrast keek Anne om. Wat klonk dat mooi! Maar wat een vreemd ding was het waar die wonderlijke klanken uitkwamen. Het leek wel een beetje op het pijporgel uit hun kerk. Maar dit orgel stond op een kar. Het was versierd met snijwerk van bonte bloemen. En met prachtige poppen. Die bewogen zich op de maat van de muziek. Een man draaide aan een wiel. Jullie begrijpen vast al dat het een draaiorgel was. Maar Anne had nog nooit zo’n mooi ding gezien of zulke muziek gehoord. Geen wonder dat ze daardoor helemaal vergat waar ze was. Dat ze op een smalle plank liep boven een

diep, donker water... Ze bleef onder het lopen achteromkijken naar dat wondermooie orgel, waaruit een vrolijk wijsje klonk.

„Anne, pas op! Kijk waar je loopt!” riep moeder nog, en wilde haar vastgrijpen.

Te laat! Anne stapte naast de smalle plank. Een gil... een plons... daar ging ze, met pop en al, het diepe water van de haven in!

Moeder stond eerst verstijfd van schrik. Toen gilde ze: „Help! Help!”

Vader stond met Knelis, de stuurman, te praten. Op het gegil kwam hij aanrennen. Met Knelis op zijn hielen, gevolgd door de jongste matroos, die juist het dek zwabberde.

„Daar, dáár,” wees moeder naar de kring van rimpels in het donkere water, „Anne is dáár!”

Vader bedacht zich geen ogenblik. Hij trok zijn zware laarzen uit en dook, gekleed en al, het water in. Op de plaats waar Anne verdwenen was. Verschrikt keek iedereen toe. Stuurman Knelis pakte een reddingsgordel. Een heel angstige, spannende minuut volgde...

Daar kwam vader weer boven. In z'n ene arm klemde hij z'n kleine meisje vast. Met de andere zwom hij. Knelis gooide hem snel de reddingsgordel toe. Daar kon vader zich aan vasthouden tot de touwladder langs de scheepswand naar beneden gerold was. Toen klom hij met veel moeite, druipend van het water, met zijn gered kind naar boven.

Anne hield nog steeds haar pop in haar arm geklemd!

Krijn, de jongste matroos, bracht moeder over de loopplank. Die had de schrik zó in de benen, dat ze er anders niet over durfde.

„Breng vlug warm water en hete koffie,” riep vader naar de kok.

Anne lag, met haar ogen dicht, héél stil en bleek. Maar toen moeder haar met handdoeken droog en warm gewreven had, sloeg ze gelukkig al gauw de ogen op. Moeder gaf haar toen de hete koffie te drinken. Ze kreeg droge kleren aan. Daarna moest ze in de kooi. Met drie wollen dekens over, warm toegestopt.

Moeder wilde ook vader onder de wol sturen. Maar toen die droge kleren aangetrokken en een paar mokken hete koffie gedronken had, voelde hij zich alweer een hele piet.

„Wij krijgen wel vaker een nat pak als er een golf overboord slaat,” zei hij. „De schrik was zopas het ergste. Foei, wat ben ik geschrokken! Onze kleine schat in het water... Ze had wel kunnen verdrinken! Hoe kwam het eigenlijk?”

Moeder vertelde van het draaiorgel, waardoor Anne vergeten was waar ze liep.

„Och, 't is wel te begrijpen,” vond vader. „Ze heeft ook nog niet zoveel gezien. Maar ze moet voortaan toch beter oppassen. Een smalle plank boven het water is nu eenmaal geen wandelpad op de wal. Ik durf haar anders niet meer op de schoener te laten komen. En dat zou jammer zijn.”

Anne hoorde dat gesprek vanuit de kooi, waar ze alweer heerlijk warm begon te worden.

Nou, ze zou wel uitkijken dat het niet weer gebeurde! Nooit, nooit zou ze weer achteromkijken op de loopplank. Al maken ook tien draaiorgels tegelijk de mooiste muziek!

Ze was nog niet over de schrik heen. Als ze eens verdronken was... Dan hadden vader en moeder geen kind meer. Zouden ze dan erg bedroefd zijn? Vast wel. Moeder had wel eens

tegen haar gezegd: „Als ik jou, mijn zonneshijntje, niet had, zou ik altijd wel erg alleen zijn.” En vader zei eens: „Als ik op huis af vaar, gaat het me nooit vlug genoeg om te kunnen zien hoeveel m'n kleine dochter weer gegroeid is.”

Nu hoorde ze vaders diepe bromstem: „Vrouw, we moeten samen God danken dat ons kind nog in leven is. We hebben vandaag weer gezien: wie God bewaart, is wèl bewaard. Daar denk ik zo vaak aan op onze reizen. Vooral als we met de schoener in een zware storm of een dikke mist zitten. Maar vandaag weet ik het weer eens opnieuw héél zeker dat ons leven in Gods hand is. Laten we dat nooit vergeten!”

Het gaf Anne een warm gevoel vader zo te horen spreken tegen moeder.

Bij de avondboterham mocht ze weer uit de kooi om aan tafel mee te eten.

In het avondgebed dankte vader God voor de redding van Anne. Nooit zou ze dat ogenblik vergeten. Zij, op de bank in de kajuit, tussen vader en moeder in, luisterend naar vaders ontroerde stem, waarmee hij dankte.

Op een dag moest vader weer met de schoener vertrekken. Dat was in de herfst.

Hij zei: „Het wordt geen korte reis deze keer. Maar ik zal proberen voor Kerstmis thuis te zijn.”

Bij het afscheid kuste hij moeder. Daarna Anne, die hij nog even plagend in de wangen kneep.

„Wat moet er deze keer voor je in de plunjezak zitten?” vroeg hij. Nou, daar hoefde Anne niet lang over na te denken.

„Een pop, vader?”

„Een pop! Alsof jij niet al een poppekind hebt. Eentje waar

je zoveel van houdt, dat je haar bij 't kopje-ondergaan in de haven stijf in je armen hield, zodat ze mee gered is."

„Ja maar vader, er zijn toch ook veel mensen die meer kinderen hebben en van allemaal evenveel houden? Ik vind meer poppekinderen zo gezellig."

„Alweer gewonnen," gaf vader toe. Ze heeft gelijk, dacht hij bij zichzelf. Ze is ook maar alleen, geen broertjes of zusjes om mee te spelen.

„'k Zal m'n best doen, meiske. We varen naar verschillende havens in Noorwegen. Dan wordt het een pop, gekleed in Noorse klederdracht."

„O vader, fijn! Hoe zien die mensen ginds er eigenlijk uit?"

„Laat ik eens even diep denken," deed vader gewichtig.

„Over de rokken dragen de vrouwen en meisjes witte, prachtig geborduurde schortjes. Ook de lijfjes hebben mooi borduurwerk. Daar dragen ze witte blouses bij. Zo heel nauwkeurig weet ik het ook niet. Maar eh... kijk je me ook wel aan als ik niets meebreng?"

„Natuurlijk, malle vader! Maar u denkt toch wel aan zo'n prachtige pop, hè?"

„Ik beloof het," zei hij. „Help moeder maar weer flink als ik er niet ben. En jij, vrouw, heb jij ook nog een wens?"

„Dat je behouden bij ons terugkomen mag," zei moeder zachtjes.

„God geve het," zei vader ernstig. „Dag vrouw, dag Anne, tot Kerstmis!"

„Tot Kerstmis!"

Dat waren vaders laatste afscheidswaarden. De dagen werden korter en donker. Het was stil in het kleine huis. Vooral

voor moeder als Anne naar school was. Er kwam een brief van vader met een vreemde postzegel erop.

We hebben tot nu toe een goede reis gehad, schreef hij daarin. Maar we hadden wat oponthoud in Denemarken met de lading voor Noorwegen. Toch zullen we nog wel voor Kerstmis thuis zijn.

Omdat Anne nu al lezen kon, was er voor het eerst ook een briefje voor haar alleen in. Met grote letters schreef vader:

Mijn lieve kleine meid,

We varen nu regelrecht naar Noorwegen. En daar leg ik de „Jacob” aan vlak voor de grootste poppenwinkel. Dan stap ik naar binnen en zeg: „De mooiste pop die er is, alstublieft, voor mijn kleine meid.” En als ze mij niet goed verstaan, zal ik wel met mijn handen aanwijzen wat ik kopen wil.

Die gekke vader, ze zag het voor zich, hoe hij met z'n handen praten zou . . .

Er stond nog in dat eerste echte briefje voor Anne: Wees lief voor moeder, en doe vrolijk alles wat ze van je vraagt. Ik reken op mijn grote dochter.

En daar was Anne toch wel zó trots op. „Mijn grote dochter” noemde vader haar. Tot nog toe was ze altijd nog „mijn kleine meid” geweest.

Ze zou het hem wel laten zien, dat ze die nieuwe naam waard was. Elke dag haalde ze de turven voor de kachel uit de schuur, zodat de koperen turfbak steeds gevuld was. Ze haalde de boodschappen in de winkeltjes in het dorp. Die waren soms ver van huis. Omdat het een lang dorp was, gebouwd langs een kanaal, waardoor vaak hoogopgeladen turf-

schepen voeren.

De boodschappenkorf was soms zwaar. Maar... ze was vaders grote dochter of niet?

Het was nu al bijna Kerstmis. Blij huppelde Anne de weg van school naar huis terug. O, het leek allemaal zo heerlijk te worden. Het kon haar niets schelen dat de ijzige oostenwind haar pal in het gezicht blies. Ze stopte haar koude oren onder de grote wollen omslagdoek en sjoerde die wat vaster om zich heen. De verkleumde handen rolde ze in de uiteinden. In die langvervlogen tijd droegen veel kinderen zo'n wollen doek in plaats van een manteltje. Anne was zo vrolijk van binnenpret, dat de kou haar niets kon doen.

Sjonge, wat zou het een fijn kerstfeest worden dit jaar. Omdat vader thuis zou zijn. En ook om de mooie pop die hij voor haar uit Noorwegen mee zou brengen. Ze was er zo nieuwsgierig naar.

Dat waren twee dingen waarop Anne zich verschrikkelijk verheugde. Maar ook op wat de meester hun verteld had. Dat ze allemaal op tweede kerstdag met hun ouders naar de school mochten komen. Om daar met elkaar dan het kerstfeest te vieren. Samen, groot en klein, kerstliedjes zingen en naar het kerstverhaal luisteren. En getrakteerd worden op chocolademelk en koek. En dat kreeg Anne ook niet op gewone dagen. Alleen op feestdagen.

„We gaan dan met elkaar het mooiste feest vieren van alle feesten in de wereld,” zei meester. „Dan denken we eraan dat er iets wondermoois gebeurd is. Lang, héél lang geleden. Dat toen Gods Zoon uit de hemel heeft willen komen op aarde als een gewoon mensenkindje. Omdat Hij ons gelukkig wil

maken. Er is zoveel verdriet bij de mensen. Zoveel boosheid en kwaad, waardoor God bedroefd wordt. Maar op het kerstfeest vieren we het blijde nieuws dat Jezus is geboren. Hij wil onze Zaligmaker zijn. Alle mensen die in Hem geloven en ook doen wat Hij van ons vraagt, wil Hij gelukkig maken. Hij wil hun verdriet wegnemen en dat veranderen in blijdschap."

Anne begreep het allemaal nog niet helemaal goed. Maar dat het iets geweldigs, iets heel bijzonders was, dat begreep ze wel. Het was iets waar je heel blij van werd.

Zingend huppelde ze verder, de lange weg van school naar huis. Ze wilde gauw alles aan moeder vertellen en haar de pasgeleerde versjes voorzingen. Nog vier nachtjes slapen, dan was het al kerstfeest!

Als vader nu maar op tijd met zijn schoener aankwam. Moeder rekende er wel op. Het was een geluk dat de havens nog niet dichtgevroren waren, zei ze. Moeder was druk bezig het huis schoon te maken om alles te laten glimmen voor het feest. En dan was er nog iets waar Anne zich erg op verheugde. De vorige week had moeder van de marskramer — een koopman die met een bundel op zijn rug langs de huizen ging — een lap wollen stof gekocht. Daarvan naaide ze voor Anne een nieuwe jurk. Anne vond de kleur zo prachtig. Kersrood noemde moeder het. Een feestelijke kleur! Moeder haakte van heel dun garen een wit kraagje, als kant zo fijn. En een randje voor onder aan de mouwen.

Het zou een prachtige feestjurk worden. Voor dat dubbele feest van kerstfeest en vader thuis te hebben.

Die avond zong ze moeder al de liedjes voor die ze op school geleerd had. En, met z'n beidjes, zongen ze de heel oude,

bekende kerstversjes die moeder al lang geleden, geleerd had toen ze zelf nog een heel klein meisje was. Bij de roodgloeiende kolomkachel en het schijnsel van het koperen thee-lichtje op de tafel zongen ze. Anne had de hele nacht wel door willen zingen, het ene lied na het andere. Maar er kwam ook een tijd om naar bed te gaan.

Toen Anne in haar „kajuit” lag, met de bedsteedeuren naar de kamer op een kiertje, hoorde ze het geklik van de grote schaar. Ze wist dat moeder nu aan haar feestjurk zat te naaien. Ze kon haar nieuwsgierigheid niet bedwingen. Heel voorzichtig kroop ze onder de dekens uit. Op haar knietjes lag ze door de kier te kijken. Ze zag moeder aan de tafel zitten naaien bij het schijnsel van de petroleumlamp. O, wat een prachtige kleur had haar nieuwe jurk toch!

Moeder merkte best dat Anne zat te kijken. Ze glimlachte terwijl ze het gehaakte kraagje op de jurk zoomde.

Na een poosje zei ze: „Ga nu maar slapen, nieuwsgierig Aagje, zoveel te gauwer is het feest.”

Anne kroop toen maar weer onder de dekens. Het duurde niet lang meer, toen sliep ze al.

En nu?

Nu is het kerstfeest. Al de tweede dag. Waarom is Anne thuis in plaats van op het feest in de school te zijn? En waarom heeft ze haar oude donkerblauwe jurk aan in plaats van de veel vrolijker nieuwe? Dat was toch haar feestjurk?

Waarom staat ze daar nu zo stilletjes bij het raam? Met het hoofd in de handen en de ellebogen op de vensterbank staart ze peinzend naar buiten.

En wat is er toch met moeder aan de hand? Die zit bij de

tafel en huikt... Ze heeft haar zwarte jurk aan en draagt niet eens haar zilveren ketting erbij.

Zijn dat nu stralende gezichten van mensen die vandaag een blij kerstfeest vieren? Wat is er dan toch gebeurd?

Anne zucht als ze eraan denkt. Twee dagen geleden kwam ze, opgewekt een blij kerstliedje neuriënd, thuis uit school. Verschrikt bleef ze op de drempel van de kamerdeur staan. Want toen zag ze, net als nu, moeder zachtjes huilend bij de tafel zitten.

Zij keek op toen ze Anne binnen hoorde komen en zei: „Kindje, vader komt niet thuis met Kerstmis...”

Ach, wat vond Anne dat jammer! Dat was een grote teleurstelling. Want ze hadden zich daar zo op verheugd. Maar het gebeurde toch wel vaker dat vader niet op tijd met de „Jacob” aankwam. En dan huilde moeder daar toch ook niet om, al vond ze het ook dan heus niet fijn.

Anne begreep het niet goed. Ze had moeder nog nooit zien huilen. Ze liep op haar toe. Toen sloot moeder haar in de armen en zei: „Jouw vader komt nooit weer thuis, m'n kind.” Nooit weer thuis? Hoe kon dat nu? Was vader dan zo'n lange reis gaan maken, dat hij niet weer bij hen terugkomen kon?

Met verschrikte ogen keek Anne moeder vragend aan. Bedroefd vertelde zij dat meneer Wijers — de eigenaar van de „Jacob” — bij haar geweest was. Die had haar gezegd, dat hij al een tijdje ongerust was geweest. Omdat er maar geen bericht kwam over de „Jacob”. Er was een zware orkaan geweest in het gebied waar het schip voer. Hij vond het heel verdrietig om het te vertellen. Maar hij wist nu zeker dat de „Jacob” vergaan was. Hij moest wel aannemen dat niemand

van de bemanning gered was. Dat ze allemaal omgekomen waren...

O, wat is alles daardoor plotseling veranderd. De blijde glans van de verwachtingen van het komende feest is opeens doffe droefheid geworden. Dat feest is ineens geen feest meer. En dat is het nu juist wat Anne niet goed begrijpt.

Op de avond van die droevige dag was ze over het komende feest op school begonnen.

„Maar kindje,” zei moeder, „daar kunnen we nu niet heen. Wij horen niet bij al die blijde mensen. Er is nu rouw in ons huis omdat vader nooit meer thuiskomt.”

Moeder is zo bedroefd, dat ze aldoor maar stilletjes thuis wil blijven.

Maar, denkt Anne, terwijl ze naar buiten staart, eigenlijk moet het nu tòch feest zijn. Zei meester niet dat het kerstfeest voor alle mensen was? Dat iedereen die verdrietig was, blij mocht zijn? Denkt moeder daar dan helemaal niet aan? Jezus kwam toch juist op aarde om de droefheid weg te nemen van al die mensen, die met hun verdriet bij Hem kwamen? Moeder weet dat toch ook wel? Dan hoeft ze toch ook niet meer zo verdrietig te zijn?

Nee, Anne begrijpt er niets van. Ze wil zo verschrikkelijk graag toch blij zijn vandaag. En het mag niet. Zo straks wilde ze, heel zachtjes, een kerstliedje waarvan het wijsje haar aldoor door het hoofd speelt, zingen.

Maar dadelijk zei moeder: „Stil kindje, niet zingen nu...”

Overall is het feest. Maar in hun huisje niet. Hè, hè, wat duurt die middag lang!

Ze neemt haar pop op schoot en trekt de kleertjes recht. Dan

necmt ze haar in de armen. Zachtjes wiegt ze haar heen en weer. Een wiegeliédje durft ze nu ook niet te zingen.

Wat een geluk dat deze pop mee gered is, toen vader haar uit het water van de haven haalde. Want nu zal ze die mooie Noorse pop, die vader haar beloofd heeft, ook niet krijgen. Dat is natuurlijk ook heel verdrietig. Maar dat is lang niet zo erg als dat vader nooit zelf meer hier zal zijn om haar wat te plagen.

Buiten begint de winterse dag al wat schemerig te worden. Er is gisteren een behoorlijk pak sneeuw gevallen. De lucht is nog grauw. Anne ziet grote troepen grijze kraaien, die krassend over de witte weiden komen vliegen. Elke avond komen die krassende kraaien over hun huisje wieken. Vader had haar eens verteld dat ze hun voedsel op de Wadden zochten en 's avonds naar hun nestbomen terugvlogen.

Verder is er niets of niemand te zien. Verlaten ligt het smalle jaagpad langs de vaart. Daarop lopen in de week schippers en trekken hun schuiten voort als er geen wind is voor de zeilen. Al of niet met de hulp van een paard.

Een uurtje geleden heeft Anne, met verlangende ogen, haar kameraadjes voorbij zien gaan. Hun voetstappen klonken dof-ploffend in de sneeuw. Vrolijk babbelend trokken ze met hun ouders voorbij in de richting van het dorp. Vol blijde verwachting van het feest in de school. Een beetje schuw keken ze naar hun huis. Anne zag de ouderen meelijdend het hoofd schudden. Ze had wel zó naar buiten willen rennen en meegaan. Maar dat mocht immers niet van moeder.

Nu is het weer zó stil, binnen en buiten.

Ze kijkt eens even naar moeder. Die ziet er, verdrietig als ze

is, zo heel anders uit dan Anne gewend is. Ze staart maar voor zich uit en het lijkt wel of ze helemaal vergeten is dat Anne er ook nog is. En dat haar kleine meisje hunkert naar een glimlach. Naar een klein beetje vrolijkheid op deze grauwe dag.

Zal ze moeder durven vragen of ze morgen op haar sleetje mag? Dat vindt ze zo heerlijk. Vader heeft dat sleetje zelf getimmerd voor haar. Toen de „Jacob” eens een lange tijd in Groningen lag. Ze konden niet uitvaren omdat de haven dichtgevroren was.

Maar ze durft het nu niet aan moeder te vragen. Ze is bang haar stem in de stilte te laten klinken en moeder te storen.

Maar dan...

Ineens, in die doodse stilte, die Anne zo gaat benauwen, hoort ze, heel zacht eerst, gerinkel van bellen. Het geluid komt dichterbij. Het gerinkel klinkt sterker. Ook is daarbij het dof geplof van paardehoeven in de sneeuw te horen.

Er is maar één in hun dorp die een arreslee heeft, met klingelende bellen aan het paardetuig. Daarom weet Anne ook meteen dat het meneer Wijers moet zijn die er aan komt. Hij maakt zeker een tochtje in zijn slee. Het moet wel heerlijk zijn in zo'n arreslee te rijden, denkt Anne. Met een lustig dravend paard ervoor, in suizende vaart, al klingelbellend over de besneeuwde wegen te glijden.

Anne is blij, dat er eindelijk iets gebeurt. Dat er wat vrolijks is daarbuiten. Iets dat een beetje op feest lijkt.

O, daar komt de slee al in zicht. De appelschimmel draaft, met opgetrokken knieën, voor de rode arreslee. Het is een prachtig gezicht. Ineens is er kleur en fleur in de grauwe

middag en die witte sneeuwwereld. Het koperbeslag op de slee blinkt geel tussen rood- en groengeschilderde figuren. Het paard draagt een rode pluim tussen de oren en ook een op zijn rug. De bellen aan het tuig zijn glimmend gepoetst. Ze klingelen nu zo hard, dat het een lieve lust is! Je moet wel blij worden als je zo iets kleurrijks ziet en tegelijk dat vrolijk tinkelende bellengerinkel hoort.

Meneer Wijers staat kaarsrecht achterop. De leidsels houdt hij in de handen. Hij draagt een zwarte bontmuts, met kleppen over zijn oren.

Maar wat is dat? Ziet Anne het goed? Stuur hij de appelschimmel het weggetje naar hun huis in?

Ja hoor, hij komt hierheen!

Anne gaat staan. Het bellengerinkel wordt luider en luider. Tot het plotseling ophoudt, omdat het paard voor het huis stilstaat. Meneer Wijers bindt de teugels vast aan de paal van het tuinhek. Dan neemt hij een deken uit de slee en legt die over zijn paard.

En dan komt hij, met grote stappen in de sneeuw, over het tuinpad naar de deur.

Moeder is ook opgestaan. Doodsbleek is ze. Wild bonst haar hart. Wat betekent dit? Waarom komt hij vandaag bij hen? Zou dan toch?...

Daar staat hij al in het schemerdonker van de kamer. Met een ontroerde stem zegt hij: „Deze keer kan ik u gelukkig een blij bericht komen brengen: uw man is gered! Ik heb het bericht zostraks gekregen van een schipper die hem gesproken heeft. Daarom heb ik meteen ingespannen om u dit geweldig fijne nieuws te kunnen vertellen. De hele bemanning is opgepikt door een houtschoener. Maar die was op de heenreis,

naar Finland. Daardoor duurde het zolang voor we iets hoorden. Ze zijn nu weer op weg naar Noorwegen. Vandaar komen ze met het eerste het beste schip naar Holland!"

Wèg vlucht de droefheid uit hun huis. Moeder kust en knuffelt Anne. Haar stem wordt door tranen verstikt. Maar nu door tranen van blijdschap, als ze zegt: „Kindje, nu is het tòch nog feest geworden. God is goed voor ons. Vader zei eens: „Wie God bewaart, is wèl bewaard.” Dat ik dàt heb kunnen vergeten...”

„Gaan we nu naar het kerstfeest op school?” vraag Anne onmiddellijk.

„Ach, daar zal het wel te laat voor zijn,” meent moeder. „Met deze sneeuwboel loopt het ook niet zo gemakkelijk. Ze zullen zeker al begonnen zijn.”

„O,” zegt meneer Wijers dadelijk, „wat treft het dan prachtig dat ik hier met de arreslee ben. Maakt u zich maar gauw klaar. Dan breng ik u met de kleine meid in volle draf naar het dorp. Natuurlijk moet zij het feest op school meemaken. Er is nu geen reden meer om thuis te blijven!”

Anne kan haar oren haast niet geloven. Nee maar, verbeeld je, zij in die prachtige, deftige arreslee?

Anne staat zo te dansen van blijdschap, dat moeder haast geen kans krijgt de haken en ogen van de nieuwe kersrode feestjurk vast te maken.

„Sta toch even stil, spring-in-'t veld,” bromt ze. Maar het lukt haar niet eens haar stem brommerig te laten klinken. Die stem klinkt o zo blij. Er zijn ook weer lichtjes in haar ogen, die straks nog zo droef keken. Er is weer een lach om haar mond. Daarom wil Anne de hele wereld wel omhelzen. Van pure vreugd pakt ze Tijger, de roodgestreepte poes op en zwaait

die door de lucht. Tijger miauwt. Hij verdwijnt, als ze hem neerzet, vlug onder de kast. Daar voelt hij zich veiliger dan bij z'n vrouwtje dat zo uitgelaten is.

Ziezo, moeder is ook klaar. Anne wordt warm in de omslagdoek gepakt. Daar gaan ze dan, op de arreslee af. Meneer Wijers neemt de deken van de rug van het paard. Die legt hij op de bodem van de slee. „Om de voeten warm te houden,” zegt hij.

Van onder de zitbank haalt hij nog een deken. Als ze ingestapt zijn, stopt hij hen daar lekker warmpjes mee in. Zo zullen ze geen last van de kou krijgen.

Even later glijden ze over de sneeuw in de richting van het dorp.

O, wat gaat het toch heerlijk! Anne krijgt er kriebels van in haar maag. Van blijheid.

Tinketinketingeling... zo tinkelen de koperen bellen. Plofplofplof... zo gaan de paardehoeven in de sneeuwlaag.

Is er wel iets mooiers te bedenken dan zo, samen met je moeder, in zo'n vrolijk rinkelbellende arreslee door de stille, witte wereld te glijden?

Anne voelt zich als een prinsesje. Het geluk is haar haast te groot. Ze zucht ervan. Maar dit is nu geen zucht van narigheid. Wel van vreugde. Ze pakt moeders hand, die ze even zachtjes knijpt. Moeder drukt stijf haar handje onder de deken. Ze is ook zo gelukkig. Wat kijkt ze weer blij!

„Nu is het tòch echt feest, hè moeder?”

„Ja kindje, echt feest! En niet alleen omdat vader nu toch bij ons terugkomen zal. Ik heb te veel aan mijn eigen verdriet gedacht. En veel te weinig aan de blijde boodschap van Jezus' geboorte. Dat was niet goed. Maar nu kunnen we met heel

ons hart feestvieren.”

Na een poos zien ze de lichten van de school. Anne vindt het wel jammer dat die heerlijke rit in de arreslee gauw voorbij zal zijn. Maar ze heeft ook zo'n reuzezin in het feest. En daarom is het eigenlijk ook niet erg als het paard bij het schoolplein stilstaat. Ze stappen uit.

Het is inmiddels bijna donker geworden.

Meneer Wijers zegt dat hij naar huis gaat om lantaarns te halen en dat hij hen ook weer thuis zal brengen. Daarvoor moet Anne wel weer een vreugdesprong maken. Weer in de slee! Houdt het dan niet op? Al die fijne dingen nu ineens na de droeve dagen?

Zachtjes opent moeder de schooldeur. De mensen kijken heel verwonderd om als die twee nog binnenkomen.

Ze zoeken een plaats. Moeder vertelt gauw even fluisterend het heerlijke nieuws aan de buurvrouw. Die fluistert het gauw verder.

Iemand staat op en loopt naar de meester. Die wil juist beginnen het kerstverhaal te vertellen. Maar hij begrijpt wel dat er iets bijzonders gebeurd moet zijn. Daarom wacht hij even. Wat is hij ook blij als hij van de wonderbare redding hoort. Natuurlijk vertelt hij meteen wat er gebeurd is.

Wat een geweldig fijn bericht! Iedereen kijkt blij knikkend naar moeder en Anne, die er verlegen van wordt. Er zijn in het dorp nog meer families waarvan de vader of een zoon op zee vaart. En daarom leven ze allemaal zo met elkaar mee. Dan wordt het stil. De meester vertelt de geschiedenis van alles wat er gebeurde, toen de Here Jezus geboren werd. Hij doet het zo mooi. Zo, dat de kinderen het goed kunnen be-

grijpen. Maar dat ook de ouderen er met aandacht naar luisteren. Het is, alsof ze er zelf bij zijn. Bij de herders, die 's nachts de wacht hielden bij hun kudde. Op de velden in de heuvels bij Bethlehem. Hoe die herders plotseling met verbazing, maar ook met schrik, een héél fel licht zagen schijnen aan de donkere hemel. Het was een engel die bij hen stond. Wat schrokken die herders geweldig! Want ze begrepen niet wat dat betekende. Maar de engel zei dat ze niet bang hoefden te zijn. Omdat hij iets héél moois te vertellen had. En zijn blijde boodschap was dat in diezelfde nacht Christus, de Zaligmaker, geboren was. In de stad van David. En dat was Bethlehem. Op die Zaligmaker hadden ze al zo lang gewacht.

De profeten hadden, heel lang geleden, verteld dat Hij komen zou. Maar niemand wist wanneer dat zou zijn. Nu was het dan eindelijk gebeurd. De herders konden het nog bijna niet geloven. Het was haast te mooi om waar te zijn. De engel vertelde hun ook nog dat ze het pasgeboren Kindje zouden vinden, in doeken gewonden. En het lag in een voederbak voor het vee, een kribbe.

Plotseling was er bij de engel nog een hele groep engelen. Zij zongen de mooiste lofzang die ooit op aarde gehoord werd: „Ere zij God in de hoge en vrede op aarde...”

Na dit eerste gedeelte van het kerstverhaal mag de hoogste klas zingen. De andere kinderen moeten zich nog even stilhouden. Hun beurt komt straks, als de meester van de wijzen uit het oosten vertelt.

Maar Anne kan zich eenvoudig niet stilhouden. Ze is zó boordevol geluk, dat ze móet zingen! En daarom zingt ze, met

haar hele hart, uit volle borst mee:

Engelkens door 't luchtruim zwevend,
zongen zo blij, zo wonderzacht,
van de Heer van dood en leven,
Die de vrede op aarde bracht.
Gloria, gloria, gloria,
in Excelsis Deo.

Al haar dankbare blijheid die Anne vanbinnen voelt, kan nu naar buiten komen. Door dit vreugdevol kerstlied op die juichende, wondemooie wijs. Het is haar loflied ter ere van God.

Onder het zingen kijkt ze even naar moeder. Ook haar lippen bewegen. Ook haar vreugde is zo groot, dat ze wel mee moet zingen, al doet ze het zachter dan Anne. Hun stralende ogen ontmoeten elkaar.

Als de hele kerstgeschiedenis door de meester verteld is en alle klassen hun liedjes gezongen hebben, wordt de chocolademelk ingeschonken en de koek uitgedeeld. Dan wil iedereen ook weten wat er precies gebeurd is met het schip en de bemanning. Moeder moet heel wat handen schudden en Anne krijgt aldoor maar schouderklopjes, die ze lachend verdraagt. Daarna komt nog de rest van het feest. Iemand vertelt een mooi verhaal, waar jong en oud van geniet. In die tijd was er nog geen radio en geen televisie. Maar veel mensen bezaten de kunst om heel boeiend te kunnen vertellen. Vooral als ze op de lange winteravonden met elkaar om de kachel zaten. Tegenwoordig kunnen de mensen dat niet meer zo goed...

Maar toen oma dit zei, sprong Kobus op en zei verontwaardigd: „Nee oma, dat is niet waar! U vertelt ons nu toch ook zo'n prachtig verhaal?”

Oma keek haar kleinzoon glimlachend aan en zei: „Ja, maar ik ben ook al héél oud. Al bijna tachtig jaar! En toen ik klein was, hoorde ik dus veel van die verhalen. Die waren ook bijna allemaal echt gebeurd. Ik zat dan, net als Guusje nu, op een stoof te luisteren. Ondertussen moest ik breien aan kousen voor mezelf. Daar had ik gewoonlijk een hekel aan. Maar niet, als er zo mooi verteld werd. Ik leerde veel van die verhalen.”

„Ga maar gauw door, oma,” riep Guusje, en duwde Kobus weer op z'n krukje. „Ik ben toch zo benieuwd hoe alles afloopt.”

„Luister dan maar,” zei oma, „het komt allemaal goed, hoor.” Ze vervolgde haar verhaal: „Als het kerstfeest op school afgelopen is, is het buiten helemaal donker. Meneer Wijers staat er al met de arreslee, die nu brandende lantaarns heeft. Onder vrolijk gepraat en gelach worden moeder en Anne weer warm in de dekens gestopt. Meneer Wijers neemt de leidsels, stapt achterop en: hort paard, daar glijden ze heen. Nu huiswaarts.

De lucht is helder geworden. De grauwe wolkenlaag is verdwenen. Een donkerblauwe sterrenhemel is er voor in de plaats gekomen. Ook de maan schijnt. Op het besneeuwde land en de weg, zodat het niet zo pikkedonker is. Toch laat meneer Wijers de schimmel nu niet zo hard draven als toen ze vanmiddag naar het feest gingen. Maar dat vindt Anne juist wel fijn. Zo duurt het tochtje langer.

Anne kijkt naar boven naar de sterren. Die pinkelen en schit-

teren even helder als honderden jaren geleden. Toen die ene, heel bijzondere ster aan de wijzen uit het oosten de weg wees naar de plaats waar ze de geboren Koning konden vinden.

Tussen al die groepen sterren ziet Anne één ster, die apart staat. Ze vindt dat hij groter is en helderder schijnt dan de andere. Steeds vindt ze die terug, als haar ogen de sterrenhemel bekijken.

Zou de ster van Bethlehem ook zo groot en zo helder geweest zijn? Of misschien nóg groter en mooier?

Ze stoot moeder even aan en zegt: „Kijk eens, moeder, dat lijkt wel de ster van Bethlehem!”

„Ja,” zegt moeder, „t is ook een heel mooie. Die ster van Bethlehem was een wonder. En wat er met vader gebeurd is, is ook een wonder. Vergeet dat maar nooit, Anne.”

Anne heeft het ook nooit vergeten. En daarom kon ik jullie hier vanavond deze geschiedenis vertellen.”

Oma zweeg. Ademloos hadden de kinderen geluisterd. En moeder, die ondertussen een heel eind aan Annekes trui gebreid had, ook. Trouwens vader, die al die tijd het denneappelvuur brandend gehouden had, niet minder.

Een klein poosje zei niemand iets. Ze zaten allemaal nog te denken aan wat ze net gehoord hadden. Toen liet de oude staartklok negen slagen in de kamer klinken. Negen... Dat was al laat! Wat was de tijd omgevlogen. Kobus, altijd een Jan-Onrust, kon anders moeilijk lang stilzitten. Maar daar had hij vanavond helemaal geen moeite mee gehad. Hij rekte zich nu even lekker uit en zei met een zucht: „Dat was machtig mooi, oma!”

Moeder stond op, legde haar breiwerk neer en zei: „Na dit

lange verhaal zal oma wel aan een kopje koffie en een welverdiende extra grote appelbol toe zijn!"

Natuurlijk waren ze het daar allemaal mee eens.

„Als jullie je nu meteen vlug gaat uitkleden en wassen, mogen jullie in je pyjama een appelbol eten en chocolademelk drinken,” zei moeder tegen de kinderen.

Kobus en Guusje sprongen meteen op. Het water liep hen al om de tanden, als ze aan die heerlijke traktatie dachten.

Maar Anneke bleef nog even op haar voetenbankje bij oma zitten. Ze streefde oma's rimpelige handen. Wat hield ze toch veel van haar grootmoeder. Maar niet alleen omdat zij zo mooi vertellen kon.

„Oma,” vroeg ze, „hebt u dat kleine meisje ook gekend?”

„Ja hoor,” antwoordde oma met een knipoogje naar moeder, „ik heb haar zelfs héél goed gekend. En jij kent haar óók!”

„Ik??” vroeg Anneke stomverbaasd.

Guusje en Kobus, die al bij de kamerdeur stonden, bleven nieuwsgierig staan luisteren.

Kende Anneke dat meisje? Hoe kan dat nu?

„Denk maar eens goed na,” zei oma. „Dat kleine meisje heette Anne. En hoe is jouw echte naam?”

„Ik heet eigenlijk ook Anne,” antwoordde Anneke. „Ik heet net als u. Want ik ben naar u genoemd!”

Ineens begreep ze het.

„Oooh... maar... was u dan zelf dat kleine meisje?”

„Dat kleine meisje was ikzelf,” zei oma glimlachend.

Anneke kreeg er een kleur van.

Kobus zei: „Nou vind ik het nòg machtiger!”

Ze waren met z'n drietjes al bijna de kamer uit, toen Anneke zich omdraaide en weer naar oma toeliep.

„Och oma, vertelt u alstublieft nog even of u dan toch nog die Noorse pop van uw vader gekregen hebt?” vroeg ze.

„Dacht ik het niet,” lachte moeder, „dat jij dat beslist moest weten, poppemoedertje?”

„Als jullie vlug voortmaakt, zal ik het straks nog vertellen. Tenminste, als jullie vader en moeder het goedvinden dat het nog wat later wordt.”

„Vooruit dan maar,” zei vader, „ze horen ook niet elke dag zo'n echt gebeurd verhaal. En ze hoeven morgen niet naar school. Maar dan nu ook als de wind zo vlug in de pyjama hoor!”

En of ze „als-de-wind-zo-vlug” waren!

Brr, in de slaapkamers boven was het lang niet zo gezellig en zo lekker warm als bij het denneappelvuur beneden. Ze hadden zo'n zin in de chocolademelk en de appelbol. En ze verlangden naar de rest van het verhaal. Ze smokkelden met de wasserij en waren dan ook in een wip in de warme kamer terug.

„Zo vlug moesten jullie het altijd doen,” zei moeder.

Ze lachten een beetje zuurzoet en schoven gauw weer op hun plaatsjes dicht bij oma. Ze smulden van de heerlijke dingen en schurkten zich van plezier. Aan zo'n avond moest nooit een einde komen...

Toen iedereen klaar was, vertelde oma hoe het verder was gegaan.

't Was ongeveer drie weken later. Ik lag al in de bedstee te slapen, als altijd met de deuren op een kiertje. Eerst had ik een poosje wakker gelegen in m'n „kajuit”. Door de kier kon ik juist moeder bij de tafel zien zitten. Ze zat nu geen feestjurk voor mij te naaien, maar breide aan een don-

kerblauwe schipperstrui voor vader. Ze was blij dat ze dit voor vader mocht doen. Het had ook zo anders kunnen zijn. Ik luisterde naar de geluiden in de kamer. Naar het tikken van de lange breinaalden tegen elkaar, het tevreden spinnen van Tijger op de stoel voor de bedstee en het tiktak-tiktak van de oude klok. En zo ben ik in slaap gevallen.

Later vertelde moeder mij dat ze in die stilte buiten ineens zware voetstappen hoorde. Er werd aan de deurklink gerammeld. Ze dacht: Hé, wie zou daar zo laat nog zijn?

Toen hoorde ze vaders stem die riep: „Doe eens open, vrouw, ik ben het!”

Moeder wist niet hoe gauw ze bij de deur komen moest. Jullie begrijpt wel wat een blij weerzien dat was! Er was immers zoveel gebeurd. Maar nu waren ze toch weer bij elkaar.

Toen liep vader meteen naar de bedstee, waar ik sliep met mijn oude pop naast me. Hij haalde iets uit zijn plunjezak. Dat was een nieuwe, want de oude was hij bij de schipbreuk kwijtgeraakt. Toen legde hij iets naast mij op het kussen.

Het was... de pop die hij mij beloofd had!

Ik sliep door en wist nog van niets.

Maar ik droomde dat iemand mijn naam riep. En... het was vaders stem! O, wat een mooie droom was dat. Ik hoorde: „Anne word eens wakker!”

Hè nee, ik wilde niet wakker worden. Ik wilde verder dromen over vader. Maar toen pakte iemand mij bij de hand en ik hoorde: „Anne, meiske, doe je ogen eens open!”

Toen moest ik wel wakker worden. Ik wreef slaperig mijn ogen uit. Droomde ik nu nog? Of was het toch echt?

Daar stond mijn eigen, lieve vader. Naast moeder, en ze keken o zo blij.

Ik ging rechtop zitten. Toen zag ik de nieuwe pop naast mij liggen. Nu was ik klaarwakker! Ik sloeg mijn armen om vaders hals. Het kon me nu helemaal niets schelen dat zijn baard zo prikte.

„O vader, wat heerlijk dat u weer bij ons bent! En dat u nu toch de pop meegenomen hebt! Wat is ze mooi!”

Ik pakte haar op en nam haar in mijn armen. Toen tilde vader mij met pop en al uit de bedstee. Ik mocht, in mijn nachtopon op zijn knie, bij de kolomkachel zitten. Samen bekeken we de pop.

Vader had me al wel verteld hoe de Noorse klederdracht er zo ongeveer uitzag. Maar dat die zó mooi zou zijn, had ik me niet kunnen voorstellen.

Het witte schortje dat de pop over haar rode wollen rok droeg, had een prachtig geborduurde rand. De hagelwitte blouse had wijde, lange mouwen. Met een fijn kantje onder aan de manchet en langs de hals. Ze droeg een echte broche, die wel van zilver leek. En van het hesje was Anne helemaal verrukt. Dat had als versiering heel veel bontgeborduurde bloemetjes. Samen vormden die bloemetjes een hart. En ze had witte wollen kousjes en echte leren schoentjes aan. Het haar was blond en de ogen hemelsblauw. Die keken mij zo vriendelijk aan. Alsof ze daardoor zeggen wilde: Hier ben ik dan toch eindelijk bij je gekomen!

Ik hield dadelijk veel van haar.

Vader vertelde hoe hij toch nog de pop had kunnen kopen. In de Noorse haven waar de schoener die hen gered had, hen heengebracht had, moesten ze wachten op een schip dat hen naar Holland mee kon nemen. Hij had daar werk gezocht en gevonden. Zo had hij het geld kunnen verdienen om de pop

te kunnen kopen.

„Jij moest je pop hebben die ik je beloofd had, meiske. Dit is dan een herinnering aan onze wonderbare redding.” Met een bewogen stem vertelde vader hoe hij, als door een wonder, met de hele bemanning op de Noorse schoener was gekomen.

„Ik herinner me alles nog heel goed. Hoe we daar in het late avonduur met z'n drietjes bij de kachel zaten. Ik op vaders knie met mijn pasverkregen schat in m'n armen. Moeder met een ontroerd gezicht tegenover ons, luisterend naar het spannende verhaal van de redding. Toen het uit was, nam vader mijn handen en die van moeder, samen in zijn grote handen. Hij vouwde ze er omheen. Zo dankte hij God, omdat Hij ons toch weer bij elkaar gebracht had.

Die pop, Anneke, heb ik altijd goed bewaard. Ik was heel voorzichtig met haar, omdat het een pop met zo'n mooie geschiedenis was.

Later kreeg ik zelf kinderen. Jullie moeder en haar zusjes. Die mochten er ook af en toe mee spelen. Als ze bijvoorbeeld ziek waren, kregen ze als troost Nora bij zich in bed.”

„Dat weet ik nog heel goed,” zei moeder. „We waren met Nora heel voorzichtig. Want oma had ons haar geschiedenis ook verteld.”

„Dus u kende dit verhaal al?” vroeg Guusje verbaasd.

„Ja hoor, maar we kunnen het nooit vaak genoeg horen.”

„Geen wonder,” zei vader, „er is ook niemand die zo mooi vertellen kan als oma.”

„Waar is Nora nu?” vroeg Anneke.

„Bij tante Catrien,” antwoordde oma. „Als je daar eens gaat logeren, moet je maar eens vragen, of je Nora mag zien.”

Dat nam Anneke zich vast voor.

„Maar nu jullie alle drie, in de kooi,” commandeerde vader, alsof hij als een kapitein op de brug stond.

Er was nu geen ontkomen meer aan.

Ze zeiden welterusten. Oma kreeg een extra pakkerd van hen. „Dank u wel voor het fijne verhaal, oma.”

„Ik wil later ook kapitein worden,” zei Kobus, toen ze de trap opgingen. „Dan vaar ik over de zeeën, héél ver weg...”

„Breng je dan ook mooie dingen voor ons mee uit die verre landen?” vroeg Guusje.

Kobus beloofde het gul.

„En ik wil oma worden,” zei Anneke. „Dan ga ik ook zulke fijne verhalen vertellen.”

Toen ze in bed lagen, duurde het niet lang meer voor ze al op reis waren naar een heel vreemd land. Naar dromenland...

Buiten begonnen grote, witte vlokken neer te dwarrelen. De sneeuw bedekte alles met een zachte, donzige deken.

Kobus en Guusje en Anneke wisten het nog niet.

Maar, net als toen oma nog dat kleine meisje uit het verhaal was, zou het ook nu een witte Kerstmis worden.

Van een rood ei en een Noorse pop

Dit is het verhaal van kinderen, die met kerstfeest met vader en moeder bij oma op bezoek gaan. Het is erg gezellig, en als ze allemaal om de kachel zitten, vertelt oma hun een kerstverhaal.

Het gaat over een meisje, Anne. Haar vader is op zee. Als hij van een verre reis thuiskomt, brengt hij altijd iets bijzonders voor zijn vrouw en dochter mee.

Wanneer hij weer eens op reis gaat, belooft hij dat hij voor zijn 'zonneshijntje' Anne een Noorse pop in klederdracht zal meebrengen.

Als het Kerstmis wordt, komt er niemand. Moeder krijgt bericht dat vader misschien nooit meer zal thuiskomen, zijn schip wordt vermist . . .

Gelukkig komt toch alles weer in orde en het wordt voor Anne het mooiste kerstfeest van haar leven.

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH B.V. - NIJKERK

ISBN 90 266 4397 7

J + M 7-9